1893—1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 15-го СЕРПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, AUGUST 15, 1973 No. 149. VOL. LXXX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

У ЧІЛЕ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ СТРАЙК власників вантажних авт, який розпочався майже три тижні тому. Страйк розпочався, коли власники вантажних автомашин оголосили, що відмовляються перевозити будь-які продукти, як протест проти соціялістичної політики уряду марксистського президента Сальвадора Альєнде. Хоч президент Альєнде пішов на компроміс і минулого тижня переорганізував свій кабінет, включаючи в нього представників збройних сил, то власники вантажних автомашин всеодно постановили продовжувати страйк. Уряд, який тепер має підтримку збройних сил, заявив, що застосує суворі заходи, якщо страйкарі не повернуться на роботу.

СУПЕРНИКОМ ХУАНА ПЕРОНА на пост президента Арґентини буде його давній політичний супротивник Рікардо Бальбін, провідник опозиційної Радикальної партії. Президентські вибори мають відбутися 23-го вересня ц. р. Рікардо Бальбін був переможений Пероном у 1951-му році та пероністським кандидатом Гектором Кампорою у виборах, які відбулися в березні ц. р. Кампора в скорому часі зрезиґнував з посту президента, щоб відкрити шлях для перевибору Перона. Політичні коментатори твердять, що Перон вибори напевно виграє. Крім Рікарда Бальбіна та Перона є ще третій кандидат на пост президента. Ним є Франсіско Манріке, іменований кількома малими консервативними партіями.

АСТРОНАВТИ ДРУГОЇ ЗАЛОГИ КОСМІЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ „СКАЙЛЕБ" все більше привикають до свого оточення і тому можуть виконувати більше запланованих завдань ніж на початку своєї місії. Під час перших днів на „Скайлебі" астронавти не могли звикнути до стану невагомости і тому їх нудило. Тепер вони самі зажадали, щоб їм надати більше роботи. Друга залога має перебути на „Скайлебі" рекордових 59 днів.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ В ГЮСТОНІ, ТЕКСАС, заявили, що вони сподіваються віднайти понад 30 трупів молодих хлопців, які протягом кількох останніх років були вбиті 33-річним гомосексуалістом і двома молодими хлопцями. Один з цих двох має 18 років, другий 17. Обидва призналися до вини і допомогли поліції відшукати вже 27 трупи. Поліційні чинники думають, що їм вдасться віднайти ще 10 вбитих хлопців. Вбивства сталися протягом останніх 3-ох років.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ, яка минулого тижня закінчила так звану Вотерґейтську фазу своїх переслухувань, приготовляється до двох наступних фаз. Наступні дві фази переслухувань, які розпочнуться 10-го вересня ц. р., будуть зв'язані з методами збирання і вжитку грошей на виборчі кампанії та з питанням політичного шпигунства й шантажу. Конґресові слідчі вже тепер збирають інформації для членів цієї сенатської комісії.

ПРИНЦ НОРОДОМ СІГАНУК у листі до сенатора Менсфілда вимагає від ЗСА повного пошанування невтралітету Камбоджі, закінчення бомбардування і припинення будь-якої допомоги для всіх тих, які разом з президентом Лон Нолем довершили в Камбоджі переворототу та усунули його від влади. В заміну за все це, принц Сіганук пропонує Америці „мир з честю", запевняючи, що Камбоджа залишиться невтральною. Лон Нол та його співробітники могтимуть еміґрувати до ЗСА, якщо на їх в'їзд до ЗСА погодиться американський уряд.

У ДАКАР ВІДБУЛИСЯ ДВОДЕННІ НАРАДИ ПРЕДСТАВНИКЕВ ДЕСЯТИ АФРИКАНСЬКИХ держав, колишніх французьких колоній, які обмірковували доцільність збереження економічного союзу. Мова про такі держави: Сенеґал, Берег Слоневої Кости, Того, Дагомея, Ніґер, Верхня Волта, Руанда, Ґабон, Центральна Африкансь Республіка. Учасники наради вирішили продовжувати в дії 12-річний економічний союз, хоч деякі з держав вважають, що вони господарсько краще вийшли б, коли б були в економічних зв'язках з англомовними державами Африки, як, наприклад, Ніґерією.

В МОСКВІ ПІДПИСАНО СОВЄТСЬКО - ІРАНСЬКИЙ ДОГОВІР, на основі якого буде реґульовано питання прольотів пасажирських літаків, а також ряд проблем, що стосуються охорони ірансько - совєтського кордону. Договір підписано в часі відвідин іранського прем'єра Амира Аббаса Ховейди.

На Союзівці відбулися тенісові змагання у подвійних грах

Фіналісти тенісового турніру у подвійних грах на Союзівці.

Кергонксон, Н.Й. — Юрій Савчак і Зенон Маркевич в групі чоловіків та Роман і Арета Ракочі в групі мішаних пар, вийшли переможцями тенісового турніру подвійних гор, який відбувся на цій оселі УНСоюзу в суботу і неділю, 11-12 серпня. Змагання, що їх улаштовував Карпатський Лещетарський Клюб (КЛК) за чаші Союзівки, проходили тільки в тих двох групах за участю 13-ох пар. На відносно мале число зголошень вплинув зливний дощ в п'ятницю вечером і в суботу перед полуднем, який і причинився до припізнення початкових розгривок. Пополудневе сонце і вправність самих же змагунів в осушуванні твердих кортів Союзівки дозволили відбути турнір без затримки.

У фінальних грах групи чоловіків, пара Савчак-Маркевич перемогла пару д-р Володимир Гук - Зенон Снилик вислідом 6:4, 7:5. У півфінальній рунді, Савчак-Маркевич перемогли пару Роман Олинець - Юрій Вальчук, 6:4, 6:0, а Гук - Снилик пару Роман Ракочий - Бог-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Закінчилося 60-тиденне „замороження" цін — почала діяти „четверта фаза" економічної програми

Вашингтон. — У понеділок, 13-го серпня, закінчилося 60-тиденне „замороження" цін на всі продукти, крім волового м'яса та нафтових продуктів, і почала діяти так звана „Четверта фаза" економічної програми, яка представляє собою продовження спроб Уряду контролювати все ширшу інфляцію. „Замороження" цін на всі харчові продукти, крім волового м'яса, було ліквідоване вже 18-го липня ц. р. За новими напрямними, які ввійшли в силу минулого понеділка, індустріяльні підприємства та сектор обслуг мусять попередити Уряд 30 днів перед тим, заки підвищать ціни на свої продукти, а Уряд може заборонити таку підвишку. Підвишки в цих ділянках можуть віддзеркалювати тільки підвишки в їх видатках, а не збільшувати їх прибуткову межу. Щодо цін на волове м'ясо, то вони залишаються „заморожені" до 12-го вересня ц. р. Ціни на нафту та на нафтові продукти також залишаються „заморожені", принаймні до 19-го серпня, а після того буде встановлена нова верхня ставка на ці продукти. Не будуть входити під контролю „Четвертої фази' 'підприємства, які затруднюють менше ніж 60 робітників. У понеділок, 13-го серпня, тобто в день, коли почала діяти „Четверта фаза", були оголошені підвишки цін на автомобілі та на сталь. Сподіваються, що незабаром підвищаться ціни й на інші продукти. Речники Уряду заявили, що підвишки є конечні, щоб запобігти бракові продуктів.

Кокс обстоює вимогу передачі магнетофонних записів

Вашингтон. — У понеділок, 13-го серпня, спеціяльний прокуратор Арчибалд Кокс передав федеральному судові своє офіційне становище щодо магнетофонних записів, які президент Ніксон відмовився передати федеральній лаві присяжних, яка розглядає Вотерґейтську аферу. У цьому викладі справи, прокуратор Кокс твердить, що Президент не може самочинно рішати, чи передача магнетофонних записів була б для загального добра країни, чи ні. Кокс базував свій арґумент на факті, що згадані магнетофонні записи можуть містити докази про причетність президента Ніксона до Вотерґейтської афери, а за американськими судовими законами „ніяка особа не може бути суддею у власній справі". Якщо б Президент мав остаточне право рішати, чи передати магнетофонні записи, чи ні, то він перебирав би на себе функції судді, який розглядає власну справу, — твердив у своєму викладі справи прокуратор Кокс. Виклад справи прокуратора Кокса був відповіддю на офіційне становище Білого Дому, яке адвокати президента Ніксона передали федеральному судові у вівторок, 7-го серпня ц.р. У середу, 22-го серпня, федеральний суд розпочне розглядати арґументи обох сторін. У своїм викладі справи, спеціяльний прокуратор Кокс також твердив, що президент Ніксон не може покликатися на „право довірочности" щодо його приватних розмов із дорадниками, бо деякі його дорадники, за дозволом Президента, частинно вже оприлюднили зміст цих магнетофонних записів під час своїх зізнань перед сенатською комісією. Сенатська комісія чула тільки інтерпретацію Білого Дому, а їй потрібно самих магнетофонних записів для об'єктивного розгляду справи, — твердив спеціяльний прокуратор. Кокс також твердив, що передання цих записів цілком не послабить престижу Президента. Адвокати президента Ніксона у своїм викладі справи твердили, що якщо Президент був би змушений передати ці записи, то тоді ніякий майбутній Президент, ні його дорадники вже не могли б мати запевнення, що їх розмови та важливі таємні наради не стануть публічними.

Прокуратор Кокс також твердив, що Президент не має абсолютного „екзекутивного привілею" затримувати інформації та що суд, а не Президент, може остаточно рішати, чи ці „привілеї" є важливішими від питань загального добра.

Канада встановила контролю експорту м'яса

Оттава. — Зріст коштів прожитку в Канаді протягом останнього часу виявився такий великий, що уряд постановив встановити контролю експорту на м'ясо. Введена 13 серпня контроля має на меті не допустити до браку м'яса в Канаді, як це сталося в ЗСА, де у висліді безконтрольного експорту сільськогосподарських продуктів дійшло до значного підвищення цін на всі сільськогосподарські продукти. Контроля експорту м'яса в Канаді матиме тимчасовий характер і правдоподібно закінчиться з тим моментом, коли в ЗСА закінчиться замороження цін на волове м'ясо. Згідно з заявою прем'єр-міністра Трудо, канадський уряд в ніякій мірі не хоче втручатися у ділянку подажу та попиту сільськогосподарських продуктів, вважаючи, що найдоцільніше цю ділянку залишити приватній ініціятиві. Все таки зріст цін в Канаді є такий великий, що уряд не може не взяти до уваги вимог населення поробити заходи, щоб цей інфляційний тиск припинити. Засадничо, інфляція в Канаді набагато вища порівняно з ЗСА і за останній рік досягнула 7.7 процентів порівняно з 5.9 процентами інфляційного зросту цін в ЗСА.

ЗСА плянують надати інший характер для СЕАТО

Вашингтон. — Згідно з повідомленнями Державного секретаріяту, державний секретар Вільям Роджерс закінчив підготовчі розмови щодо далеко йдучої перебудови Організації договору Південно-Східньої Азії (СЕАТО) і плянує у вересні цього року відбути наради з міністрами закордонних справ держав-членів СЕАТО для переформування цього оборонного військового союзу у „союз для мирної співпраці" на просторі Південно-Східньої Азії. Така перебудова СЕАТО особливо актуальна якраз на сучасному етапі у зв'язку з остаточним закінченням військових дій у Південно-Східній Азії та з виведенням американських військ з цього простору. За словами речника Державного секретаріяту, ці зміни в СЕАТО ніяк не означають, що ЗСА резиґнують з оборони цього простору у випадку [illegible] агресії.

Совєтський режим плянує забрати з України один мільярд пудів зерна

Київ. — Українська совєтська преса опублікувала повідомлення про те, що у зв'язку з відзначенням Української ССР орденом „Дружби народів", „трудівники колгоспних та радгоспних ланів поставили собі за мету продати державі 1 мільярд пудів хліба". Даючи таку інформацію, преса підкреслює, що „такої кількости хліба республіка ще ніколи не продавала".

Очевидно, ніяких даних покищо немає про те, які є висліди цьогорічних жнив і яка кількість хліба лишиться колгоспникам і радгоспникам на засіви та для інших потреб. Идеться тут про т.зв „продаж державі" зерна кількістю круглo 16,400,-000 метричних тонн, коли в попередніх роках „держава купувала", чи інакше забирала дещо понад 12 млн тонн хліба. Навіть для совєтської преси така кількість зерна видається неймовірно велика і тому газета „Молодь України" з 29 липня пише просто: „Продати державі мільярд пудів хліба! Здійснення цього відповідального завдання залежить від праці кожного з нас... Український мільярд! Ми знаємо, що він складається з грамів, кілограмів. І тому не можна допустити, щоб під час збирання вирощеного врожаю була втрачена хоча б одна зернина".

Ця ж газета на іншому місці пише з цього приводу: „Хлібороби України взяли високе зобов'язання — продати цього року державі не менше одного мільярда пудів зерна. Значна кількість піде на насіння, для видачі колгоспникам в оплату праці, на фураж. Вирощений врожай забезпечує всі ці потреби, але при одній умові — якщо в кожному колгоспі і радгоспі, усіх районах і областях його буде зібрано своєчасно і без втрат".

Очевидно, постановка справи правильна, але практичне здійснення цього пляну не таке просте. У статті „Вище темпи жнив, зібрати врожай без втрат" газета „Молодь України" б'є на сполох, мовляв, жнива у розпалі і разом з цим провали зі збиранням врожаю, з обмолочуванням і з транспортуванням. Ніхто не зацікавлений в тому, щоб виконувати і перевиконувати пляни, навіть якщо за це „республіка" одержить ще один орден.

Поширене засідання президії правління СПУ проходило в атмосфері утвердження культу особи Брежнєва

Київ. — Згідно з повідомленням органу СПУ „Літературна Україна" з 10-го серпня ц. р., в Києві в невизначеному ближче дні відбулося поширене засідання президії правління Спілки Письменників України, присвячене в цілості прославлюванню й утверджуванню культу особи теперішнього генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва. Відкрив засідання теперішній перший секретар Правління СПУ колишній ґльорифікатор Сталіна Василь Козаченко, заявляючи, що вручення Л. Брежнєвим ордену дружби Українській ССР, яке відбулося 26 липня ц. р. „було справжнім святом для всього народу" і що „особливо цінне й приємне те, що орден Дружби народів вручив республіці Леонід Ілліч Брежнєв і що генеральний секретар ЦК КПРС у своїх промовах у Києві тепло говорив, зокрема, про працю української інтеліґенції". Секретар правління СПУ Павло Загребельний у своїй доповіді „наголосив на тому, що промови Генерального секретаря ЦК КПРС мають велике теоретичне значення" і „звернув увагу присутніх на слова Л. І. Брежнєва про перспективність у роботі". Прозаїк Натан Рибак деклямував, що „промо Л. І. Брежнєва ... в Києві, — це орієнтир на прийдешнє в міжнародному, громадському і культурному житті народу". Усунений із посту голови правління СПУ і цькований востаннє на різні „помилки" прозаїк Юрій Смолич говорив „про велику місію Л. І. Брежнєва у здійсненні Програми миру". Літературний критик й доктор філологічних наук Леонід Новиченко захоплювався тим, що „з промов Л. І. Брежнєва ... ми черпали партійну мудрість". І вкінці у повідомленні сказано, що поета, академіка АН УССР і головного редактора УРЕ „Миколу Бажана глибоко зворушили слова синівської любови до України, до українського народу, що ними почав свій виступ Л. І. Брежнєв на врученні республіці ордена Дружби народів. Це, сказав він, могутній удар по всіх фальсифікаціях і брехнях націоналістів, що прагнуть посіяти між українським і російським народами почуття недовіри".

У ЛІТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ В ЕСПАНІЇ ЗГИНУЛО 85 ОСІБ

Ля Коруна. — Недалеко цього північнозахідного еспанського порту сталася катастрофа з еспанським пасажирським літаком Каравелла, який експлодував в повітрі коротко перед приземленням на місцевому аеропорті. В катастрофі загинуло 79 пасажирів та 6 осіб з обслуги.

Минулий кінець тижня на Союзівці проходив під знаком „Верховинців" і Гриця Зозулі

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Атракцією кінця минулого тижня на цій відпочинково-розваговій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах був розвагово-мистецький вечір із виступами танцювального ансамблю при Осередку СУМА в Ню Йорку „Верховинці" під керівництвом Олега Гензи, маестра Володимира Гентіша та співочого ансамблю Союзівки „Соловейки" у суботу 11 серпня, ц. р. та виставка малярських праць Едварда, Яреми і Юрія Козаків із вечором гумору Гриця Зозулі в неділю 12 серпня. Проводила суботнім вечором, що відбувався у виповненій по береги залі „Веселки", як конферансьє п-на Аня Дидик. У програмі вечора ансамбль „Верховинці" вивів три танки „Рушничок", „Гопак", „Повзунець" і „Польку" а в перервах В. Гентіш розважав публіку віршованими куплетами в супроводі фортепіяну та актуальними „союзівковими" дотепами. В неділю після Служби Божої, по полудні, відбувалася влаштована в залі „Веселки"' виставка малярських праць Едварда Козака-Ека і його синів Юрія Козака-Юка і Яреми Козака-Яка, яка притягнула велику кількість глядачів і покупців образів. Увечері цього ж дня відбувся вечір гумору Гриця Зозулі, тобто Едварда Козака при співучасті письменників - гумористів Івана Керницького-Ікера і Миколи Понеділка.

КОНҐРЕСИ ЦЕСУС І СУСК ВІДБУДУТЬСЯ В ТОРОНТІ ВІД 24 ДО 30-ГО СЕРПНЯ

Торонто. — В тижні від 24 до 30-го серпня тут у приміщеннях Ню Коледж Торонтського Університету відбудеться 24-ий Конґрес Центрального Союзу Українського Студентства та 14-ий Конґрес Союзу Українського Студентства Канади із передбачуваною участю понад 270 делеґатів українських студентських і академічних організацій з усіх континентів. Конґрес ЦеСУС почнеться в п'ятницю, 24-го серпня і в його програмі, крім формальностей, звітування та вибору нових керівних органів, передбачені панелі на такі теми, як: „Проблеми ЦеСУС і складових організацій", „Майбутність українських студій" — в цьому панелі беруть участь представники Українських Студій в Гарварді, Українського Католицького Університету в Римі, Українського Вільного Університету в Мюнхені та Української Вільної Академії Наук і Наукового Т-ва ім. Шевченка — „Посилення почуття національної приналежности та аналіза національних визвольних рухів", „Україна — національне питання" та „Українізм і українські Церкви". В суботу, 25-го серпня, буде бенкет із виступами державних достойників. Закінчення Конґресу передбачене на неділю, 26-го серпня, схваленням резолюцій та вибором нових керівних органів. На закінчення відбудеться концерт.

У понеділок, 27-го серпня, почнеться Конґрес Союзу Українського Студентства Канади, який триватиме до четверга, 30-го серпня. Також у програмі цього Конґресу передбачені, крім формальностей та звітування і вибору нових керівних органів, ряд панелів, зокрема на теми багатокультурности і суспільної праці.

В Ню Йорку відбулося прилюдне читання творів знищених в СССР жидівських поетів

Ню Йорк. — В понеділок 13 серпня, відбулося тут на П'ятій евню прилюдне читання творів знищених за режиму Сталіна жидівських поетів, влаштоване нюйоркською Конференцією совєтського жидівства, в склад якої входить 74 жидівських організацій із приблизно двома мільйонами членів на терені Нюйоркської метрополії. Виступали із читанням творів репресованих поетів — Давида Гофштейна, Іцика Фефера і Лейба Квітка — в перекладі на англійську мову три молоді американські науковці жидівського походження. Усі три із названих поетів були суджені совєтським судом в серпні 1952 року разом із двадцять й один іншими жидівськими діячами культури і розстріляні 12 серпня 1952 року і прилюдне читання їхніх віршів було проведене для відзначення 21-ої річниці їх смерти.. Жили і творили ці поети в Україні, але ж у звідомленнях про демонстраційне прилюдне читання їхніх творів у повідомленнях американської преси про цю подію цього не згадується. Після 1956 р. усі 3 поети були реґабілітовані і прославляються тепер, як совєтські патріоти.

Люба Дзюбак і ляльковий театр та Зоя Когут й Ірина Залеська в програмі на Союзівці цієї суботи і неділі

Союзівка, Кергонксон. — Цієї суботи і неділі, 18 і 19-го серпня, буде на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах одна з найбагатших і найбільш ориґінальних програм в рямках щотижневих культурно-мистецьких імпрез. В суботу, 18-го серпня, у програмі вечірнього концерту виступить 20-літня студентка гри на скрипці Люба Дзюбак з Лондону, Онтеріо, яка належить до місцевої симфонічної оркестри та, не зважаючи на свій молодий вік, мала вже цілий ряд концертів, включно з виступом на Світовій Виставі в Монтреалю та на телевізії. У цій же програмі в суботу буде показаний вперше на Союзівці ляльковий театр, що його зорганізували студенти Північно-онтерійського університету в Лондоні, Онт., при допомозі проф. д-ра Євгена Рослицького. Театр включає 20 ляльок та показує акти з українського фольклору. Після концерту, як звичайно, буде забава з танцями при оркестрі Союзівки під проводом Володимира Добущака і зі солісткою Оксаною Борбич.

Люба Дзюбак

Зоя Ніконенко-Когут

Ірина Кобзяр-Залеська

Наступного дня, в неділю 19-го серпня, нюйоркська Окружна Рада Союзу Українок Америки влаштовує о год. 4-ій по полудні окрему програму на пошану Соломії Крушельницької у 100-річчя її народження.

Увечері тієї ж неділі матимуть свій літературно-мистецький вечір гості з Австралії: письменниця Зоя Когут та артистка Ірина Кобзяр-Залеська. Всі імпрези відбуватимуться у „Веселці", штучно охолоджуваній концертовій залі Союзівки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важливий центр

На терені ЗСА, Канади та інших країн українського поселення маємо ряд українських культурних осередків, бібліотек, архівів, музеїв. Щораз частіше чуємо розмови про потребу центрального українського архіву з музеєм та бібліотекою Покищо невідомо, чи і коли такий центральний музей і архів буде зорганізований і де він буде знаходитися. Відомо, що великі архів і бібліотеку заплянували УНСоюз і „Свобода" в нових приміщеннях. Незалежно від того на наших очах виростає і закріплюється важливий український бібліотечно - архівний центр у столиці канадських українців — Вінніпеґу. Базою для цього нового центру став уже давніше відомий Осередок Української Культури й Освіти, що був заснований з ініціятиви Українського Національного Об'єднання.

За останніх два роки, користаючи з урядової фінансової допомоги, цей Осередок був ґрунтовно зреорганізований, нагромаджені за довгі десятиліття матеріяли впорядковані і перенесені до нового приміщення, достосованого до бібліотечно - архівних потреб та вимог. Перша вступна стадія робіт в Осередку закінчена. Не без перебільшення можна сказати, що у висліді ми маємо чи не єдиний в діяспорі найкраще впорядкований архівно - бібліотечний осередок, який складається з чотирьох головних частин: бібліотеки, музею, картинної ґалерії та архіву з відділом рідкісних книжок. Увесь матеріял належно впорядкований, а каталоги уможливлюють негайну і всебічну орієнтацію серед понад 10,000 книжок та стільки ж періодичних видань, не рахуючи таких окремих відділів, як, наприклад, кімнати з архівами полк. Є. Коновальця і О. Кошиця. Не приходиться дивуватися тому, що тільки за останній рік читальня Осередку кожного дня була заповнена українськими студентами і учнями середніх шкіл.

Незабаром Осередок матиме в посіданні цілий будинок з п'яти поверхів і буде афілійований з Національною Бібліотекою та Архівами. Це створить для Осередку нові перспективи і нові можливості щодо розвитку і обсади професійними силами. Керівництво Осередку має великі пляни, і є всі дані сподіватися, що воно зможе ці пляни перевести в життя. На практиці це означатиме, що з відносно скромних початків виросте справжній український бібліотечно - архівний та мистецький центр на Північноамериканському континенті.

Варто відзначити, що в основному праця Осередку спирається на членських вкладках і пожертвах громадян. Членом Осередку може стати кожен українець, який дорожить справами української культури.

Партія галапасів

Про те, що являє собою Комуністична Партія Совєтського Союзу, якою новою експлуататорською клясою вона стала і як її члени наживаються на злиднях та праці поневолених Москвою народів — написано вже багато. Є й окремі книжки про це.

Новим важливим і авторитетним свідченням паразитарного характеру совєтської компартії може бути її характеристика, подана совєтським ученим фізиком і співтворцем совєтської водневої бомби академіком Андреєм Сахаровим в його інтерв'ю із кореспондентом шведської газети „Даґенс Ніґетер" Олле Стеґольмом у липні ц. р. Як дійсний член Академії Наук СССР і провідний совєтський дослідник атомової енерґії, А. Сахаров займав провідне становище у верхівці совєтської військової індустрії і був, як сам заявляє, однією із суперупривілейованих осіб в СССР, одержуючи величезну платню, різні премії та вигоди, і тому вважається добре поінформованим у цьому питанні.

Згідно із ствердженнями А. Сахарова в цій розмові, партійні люди в СССР, тобто члени КПСС, мають цілу низку удогіднень і „користей в натурі", наприклад у користанні із спеціяльних санаторій і різних привілеїв у лікуванні, що про них навіть і думати не можуть звичайні совєтські громадяни. Окремими привілеями користуються члени компартії завдяки особистим зв'язкам також у їхній праці. Всі керівні посади, як, наприклад, директора чи головного інженера, у совєтській промисловості посідають виключно партійні особи. Членам партії не стається нічого, навіть, коли вони погано працювали чи й були усунені за такі чи інші недоліки або зловживання. Їх звичайно переміщають на іншу подібну посаду, в іншій місцевості, але з такими ж матеріяльними вигодами. Кожний провідний адміністратор пов'язаний із групою партійців, які тягнуться за ним, коли його переміщують на іншу посаду. Керівники з-поміж членів партій, перебуваючи на таких чи інших посадах, одержують, крім належних їм платень і премій, ще додаткові платні, передавані їм у спеціяльних „ковертах". Для партійних людей відкриті спеціяльні крамниці із щонайкращими і водночас найдешевшими товарами.

Таку ще досить обережну характеристику совєтської правлячої кляси подав акад. А. Сахаров, не згадуючи при цьому таких широко відомих вигід і користей, що їх мають члени КПСС, як окремі „дачі", власні особові авта і яхти, прислугу — куховарок і сторожів. Якщо взяти до уваги, що КПСС має 17 мільйонів осіб, то можна збагнути, чому загал підсовєтського населення мусить і далі жити у злиднях, голодувати і в поті чола працювати на партійних галапасів.

В районі Суезького заливу відбувся збройний зудар

Тел Авів. — Ізраїльські військові чинники поінформували про збройну сутичку між ізраїльськими та єгипетськими воєнними кораблями в районі Суезького заливу. В часі перестрілки ізраїльські кораблі пошкодили єгипетське сторожеве судно. Втрати ізраїльської сторони — двох поранених моряків. Згідно з єгипетськими інформаціями, перестрілка сталася між двома ізраїльськими і двома єгипетськими військовими суднами. Єгипетські судна почали обстрілювати ізраїльців після того, як ізраїльські судна наблизилися до єгипетського берега заливу. Уряд Ізраїлю повідомив про цю сутичку комісію ОН, вимагаючи розгляду випадку й обвинувачуючи Єгипет в безпідставному заатакуванні ізраїльських кораблів.

Роман Рахманний

КРЕМЛІВСЬКИЙ ВЕЛЬМОЖА І ЖЕБРАК

Правлячі кола СССР не хочуть ніякого „культурного обміну" ані серйозних дискусій між їхніми та чужоземними діячами культури, якщо такий обмін не веде до підкорення даної громадськости совєтській ідеології. Тому ми є дедалі частіше свідками совєтських нападок на тих українців, які думали про самобутні зв'язки між інтелектуалами по обох боках сторожової стіни.

Саме 13 липня 1973 року появилася ще одна така стаття — цим разом напад М. Подоляна на письменника Бориса Антоненка - Давидовича і проф. Олексу Горбача. В статті сказано, що „група працівників київської митниці" листом до редакції часопису „Радянська Україна" запротестувала проти випадків „жебракування деяких громадян" УССР. Подолян називає Бориса Антоненка - Давидовича, як одного з таких громадян, що, мовляв, випрошували в чужоземців дарові пакунки.

Звичайно, працівники митної служби СССР не є ані діячами культури, ані сторожами громадської моралі. Ті службовці по волі чи по неволі співпрацюють з органами державної безпеки (КҐБ). Відкривають вони закордонні посилки не лише для перевірки, чи їх складено згідно з митними правилами, але й теж з політичних мотивів: хто посилає?.. що?.. в який район України?.. чому?.. як часто?.. звідкіля?.. Даними про посилача і приймача вони поповнюють поліційні течки.

Чомусь саме такі люди нагло вирішили обуритися „поведінкою деяких громадян, які канючать в іноземців і систематично одержують від них пакунки, зміст яких не може не образити гідности радянської людини".

Невже ці каламарні душі справді відкрили щось негідне в цих посилках із чужини?

В листі київських митників сказано: „Отож в ящик намощують торбину-другу з крупою, кілька пакетів сухого супу, коробочку залежаних консервів..." Глумливими словами митники силкуються знецінити закордонні посилки і викликати обурення громадянства проти тих, хто отримує ці пакунки.

Державний грабіж

Тим часом зміст закордонних посилок в Україну звичайно доброякісний, незалежно від того, харчова це посилка, з одягом чи дрібними речами широкого вжитку.

Подруге, зміст пакунків визначають не посилачі — мешканці Канади, ЗСА, Великобританії чи Західної Німеччини, а тільки совєтські чиновники. Це вони точно визначають посередницьким посилковим конторам у тих країнах, що і як може перейти контролю совєтських митників.

При тому совєтська влада здирає з посилачів пакунків жорстоке мито, хоча ці посилки мають даровий, допомоговий характер. Рікрічно державна скарбниця Кремлю наповнюється мільйонами долярів і іншої твердої валюти саме коштом трудовиків у державах Заходу. Совєтський режим хвалиться гуманним підходом Маркса - Енґельса до працюючого люду, але він систематично грабує той люд з допомогою мита на дарові посилки. За здобуті гроші той режим висилає за кордон, „у службові відрядження", окремих апаратників і „делеґації діячів культури".

Митна політика Кремлю — ганьба людства XX століття

Але до фінансової кривди правлячі кола СССР додають ще й зневагу. Хоча посилки в Україну та в інші республіки становлять важливу позицію у валютній системі та в дряглій економіці СССР, кремлівські керівники велять своїм пропагандистам обвинувачувати багатьох своїх громадян у прийманні пакунків з чужих країн, мовляв, це — „жебракування".

М. Подолян, що за пашквільні статті досклужився премії ім. Галана (відомого енкаведівського памфлетиста), вдає, що він не знає тієї совєтської дійсности і пише: „Жебракування!.. У наш час?.. Неймовірно!"

Тим часом в усі епохи дарунок був тільки дарунком, а ніякою ганьбою. Українці вже тисячоліття відомі своєю гостинністю: вони обдаровували гостей і приймали від них подарунки, при різних нагодах і без нагод посилали дарунки рідним та знайомим і ніколи не гребували дружнім жестом своїх знайомих і близьких. Такий самий звичай є в інших народів, зокрема у різдвяно-святочному сезоні.

Якщо даровий пакунок прийде в скрутну годину, тоді для будь - якої особи чи родини це — дар з неба. Бо людська це доля знайтися в потребі, і людське це діло допомагати потребуючому.

Тому твердження, що, мовляв, „деякі громадяни (України) одержують від іноземців пакунки, зміст яких не може не образити гідности радянської людини", є режимним лицемірством. Саме в т. зв. радянських умовах життя людина потребує моральної і матеріяльної підтримки рідних, знайомих і навіть чужинців. За півстоліття свого існування совєтський режим не спромігся забезпечити своїх громадян найконечнішими товарами широкого вжитку.

Політичні мотиви

З відповіді проф. О. Горбача на статтю М. Подоляна відомо, що він ніяких харчових посилок не посилав письменникові Б. Антоненкові-Давидовичу. Цитоване зі статті М. Подоляна обвинувачення — просто вигадка з метою пов'язати ідеологічно й політично цих двох діячів української культури. Удар, звичайно, спрямований на власного громадянина.

Не вперше Б. Антоненко-Давидович стягнув на себе лють режимних наглядачів від літератури й ідеології. Сталінці заслали були його на багато років в Азію. Він якось перетривав лихоліття яке знищило понад 220 українських письменників.

Післясталінське плем'я наглядачів розлютилось на Антоненка - Давидовича за його мужню оборону права української людини на самобутню творчість. Недавно він, зокрема, викликав дискусію про потребу повернення українській абетці літери „ґ". Це — „літера, за якою тужать!" — писав він, і мільйони читачів погоджувалися з його думкою Але КҐБ, через своїх наглядачів по редакціях часописів, журналів і видавництв, припинив цю дискусію, бо літера „ґ" є для Кремлю ще однією ознакою української політичної самобутности.

Штучну аферу довкола Антоненка - Давидовича тепер викликано тільки з політичних мотивів. Після смерти М. Рильського, Антоненко - Давидович залишився майже єдиним дороговказом для письменницької молоді.

Недавно велику частину того молодняку ув'язнено. Тепер київські правлячі кола, мабуть, вирішили, що пора взятись і за „старого дуба", який навіть під сталінським вихром не вгнувся і не зламався. Ось чому сконструйовано маленьку „драму не без моралі" саме на тему т. зв. негідних пакунків від т. зв. іноземців.

Вельможа і жебрак

Ясно, що навіть коли б проф. О. Горбач вислав

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ярослав Падох

СЛОВО ДО СТУДЕНТІВ

Під кінець цього місяця в Торонті відбудуться з'їзди Союзу Українських Студентів Канади та ЦЕСУС'у, світової централі українських студентів. За ними напевно не забаряться загальний з'їзд студентства ЗСА, зорганізованого в СУСТА, і менші, ідеологічні та льокальні збори.

На цих зборах, без сумніву, на денному порядку стоятимуть питання передусім вужчої студентської проблематики, але й загальні справи, зокрема справа участи в боротьбі цілого народу за відновлення державности, знайдуть дорогу до з'їздових програм і трибун.

Звичайно, з уваги на переходову позицію студентства в громадській структурі, проблеми, притаманні студентському вікові, трактуються радше в теоретичній і декларативній, а не практичній площині, і тому, поза рідкими винятками, як славна і над усякі сподівання успішна акція побудови українського наукового центру в Гарварді, яка народилася на одному із з'їздів СУСТА, постанови студентських нарад практично не здійснюються.

А щойно наведений приклад з гарвардським проєктом показує, що важить об'єднана, практична акція студентства в загальногромадських, не лише професійно - студентських справах. Тому на порозі цьогорічних студентських з'їздів варто заохотити їхніх організаторів вставити в з'їздові програми конкретні питання включення студентства, індивідуально й в цілості, в практичні, громадські установи й акції, а учасників з'їздів поставитися до них з найбільшою увагою й речевістю.

Недавній Конгрес УККА й шестирічна історія СКВУ, який також стоїть перед недалеким, невідомим, також торонтським, з'їздом, переконливо говорять про потребу участи молоді, зокрема студентської, її ініціятиви й запалу, не лише на громадських з'їздах, але — і то в першу чергу — в постійних нарадах та в щоденній праці нашої громади. Наскільки продуктивнішою була б ця з'їздова участь студентства, якби вона спиралась на довші періоди праці в даних установах і на набутім раніше досвіді.

А наше громадське поле широке, його ж потреби — незліченні. Не шукаю далеко прикладу, беру його з установи, де моє 25-річне членство й на півроку коротша активність принесли не абиякий досвід. Майже цілий той час я намагався зацікавити Українським Народним Союзом наші молодечі, зокрема студентські, установи. Доповіді на з'їздах, десяток статтей, безліч закликів у пресі, особисті зустрічі й переконування дали в двадцятирічному результаті 14 пластових Відділів та п'ять спортових на всіх 460 Відділів УНСоюзу! Заснований для експерименту студентський відділ у Ню Йорку вдержався лише кілька років, і від наглої смерти врятувало його перемалювання на відділ пластовий.

Пригадую свою доповідь на студентському з'їзді на Союзівці в 1956 році, живу дискусію по ній, схвалювання її суґестій щодо повної активізації в громадській, щоденній праці, проходжу у пам'яті її учасників та провідників і не знаходжу їх облич та імен серед нашої зорганізованої громади. Ось схвалив недавно на своїх травневих нарадах Головний Уряд Українського Народного Союзу потребу підшукати окремих організаторів, платних організаторів для союзової молоді і для справ спорту, але годі їх знайти поміж нашими студентами, хоч власне вони повинні зайнятися цим завданням внутрі нашої найстаршої і найбільшої установи. І не тільки її.

На люксус студентської виключности й сепарації від громадянства може дозволити собі, і то не без шкоди й риску відчуження поколінь, лише державна нація. Нація недержавна, що й казати про еміґраційну громаду, таким шляхом піти не сміє, бо це може дуже поменшити її субстанцію і її активність, а то й поставити їм край. Тому питання включення нашої молоді, а передусім студентства, в гущу організованої суспільности, повинно лягти в основу студентських з'їздів і всіх з'їздів нашої молоді в ближчій і дальшій майбутності.

В. Ничай

ЗЛОЧИННІСТЬ

Чикаґська Метрополія ніколи не мала якнайкращої марки, як йдеться про злочинність всякого роду. Щоправда, тепер змагаються за першенство під цим оглядом деякі великі міста Америки, як Ню Йорк чи Лос Анджелес, так що під оглядом статистичним Чикаґо не є на першому місці, але все таки традиція 30-их рр. з часів Аль Капоне чи Діллінґера не завмерла. Якщо йдеться про дільниці, де поселилося найбільше еміґрантів із Східньої Европи, між іншими українців, і де постали найбільші українські парохії та організації, ті дільниці належали завжди до найбільш спокійних, чистих, з найменшим відсотком злочинности.

На жаль, ті часи належать до вартої заздрости минувшини. За останні роки ці дільниці змінилися до непізнання. Поява деяких нових етнічних груп спричинила великі зміни на гірше. Крадежі і вломи до мешкань, напади на вулицях всяких злодійчуків, викрадання гаманців по міських автобусах належать до щоденної жалюгідної дійсности, з якою поліція не може дати собі ради. Вона між іншим складає вину на поблажливість місцевих судів, які дуже часто звільняють злочинців або накладають такі невеликі кари, що зовсім не відстрашують їх від поповнювання нових злочинів, як тільки вийдуть з в'язниці.

Скасування кари смерти під впливом ліберальних законодавців збільшило число убивств, до чого причиняється також велика кількість всякої зброї в руках злочинних елементів, яку можна легко набувати як не в одному стейті, то в другому. Близьке сусідство нашої молоді із злочинними елементами інших етнічних груп з високим відсотком злочинности та уживання наркотиків притягає часто слабші одиниці з доростаючої нашої молоді до „активности" в різних бандах - ґенґах. Зокрема уживання наркотиків, що поширилося головно через публічні школи з дітьми різних етнічних груп, деправує дітвору і спонукує її до поповнювання спочатку дрібних, а відтак щораз гірших проступків.

Більшість наших батьків не дивляться безрадно на ці незвичні, можна сказати, страшні об'яви теперішніх днів і всякими способами старається запобігати їм через громадські, церковні та молодечі організації, як СУМА, Пласт, ОДУМ. У висліді це приносило і приносить успіхи та охороняло й охороняє нашу молодь від від'ємних впливів вулиці. Очевидно ті заходи повинні бути щораз інтенсивніші, бо небезпека збільшується з дня на день. Співпраця батьків з молодечими, громадськими, церковними та шкільними організаціями повинна бути щораз тіснішою, а все громадянство у власному інтересі не сміє легковажити працю цих організацій, а, навпаки, підтримувати її морально й матеріяльно.

Успішно радить собі в подібних справах чикаґська литовська група, одна із найбільших, яка від деякого часу опинилася серед моря певних груп, нездисциплінованих і схильних до всяких проступків пришельців з південних стейтів. Ставши в обличчі проблеми залишити свою добре розбудовану, чисту, багату на церкви, крамниці, банки, організації дільницю на півдні Чикаґо та перенестися на спокійніші передмістя, як це роблять інші групи, між іншими подекуди й наша, та продавати свої доми за будь-що, — литовці вдалися до засобів самооборони проти тих злочинних елементів, що стараються опановувати тяжким трудом цю розбудовану дільницю і майно її мешканців.

Треба признати, що литовцям це вдається. Окрема громадянська добровільна служба допомагає поліції вдержувати порядок у своїй дільниці, внаслідок чого відсоток злочинности тепер у ній найнижчий. Між іншим вони також виелімінували несовісних посередників у продажу нерухомого майна, що, використовуючи ситуацію, стараються в деяких околицях ширити паніку серед власників домів, намовляючи їх до продажу, мовляв, продавайте чимскоріше, бо будете примушені залишити свій дім або продати його за безцінь. Місто видало проти такого роду „посередників" окреме розпорядження, але без співпраці мешканців воно малощо помагає.

Зрештою, не тільки литовці так урядилися. Це можна бачити також у близькому передмістю Сісеро чи Бервині, заселеному в більшості чеською групою, а частинно литовцями, поляками та українцями.

Д-р Іван Головінський

ІДЕАЛІЗМ І ПРАГМАТИЗМ ВИХОВНОГО ІДЕАЛУ

(1)

Виховання, як засіб і процес або дія, є надзвичайно важливим у кожному суспільстві, бо воно лучить минуле, сучасне і майбутнє, передаючи духові надбання із одного покоління в друге.

Щоб зрозуміти докладно виховання, як процес, треба його розглядати не тільки із прагматичних аспектів, але також з точки зору ідеологічно - світоглядових проблем. Тому, що виховання як процес служить у першу чергу для майбутности, а не сучасности, воно набуває особливої ваги у не державних народів, як, наприклад, національні меншості чи національні групи в діяспорі. У тих випадках виховання стає найважливішим засобом зберігання національної тотожности й самобутности.

Звичайно, говорячи про виховання, думаємо про свідомі процеси, які можемо зауважити, дослідити чи навіть зміряти. Одначе, щоб докладно зрозуміти виховання, треба також звернути увагу на підсвідомі аспекти виховного процесу, набуті у висліді історично-суспільної еволюції. Нормальна людина (поминаючи паталогічні одиниці) можна сказати успадковує дві важливі прикмети: а) нахил до групової, спільної дії і б) трансцедентальне почуття часу (минуле, сучасне, майбутнє), яке зроджує бажання працювати для нагороди в майбутньому.

Нахил до групової, спільної дії і трансцедентальне поняття часу лягли в основу творення груп, племен, народів і держав для збереження спільних цілей і інтересів. Бажання працювати для нагороди в майбутньому стало тією психічною силою, яка спричинилася до розвитку людської особистости і характеру, прикмет, які відрізняють людину від інших сотворінь.

Підсвідомі й свідомі елементи виховного процесу надзвичайно скомпліковані і в залежності від того, чи ми їх розглядаємо під кутом сучасних потреб чи духових вартостей, вони дістають прагматичне чи ідеалістичне насвітлення. Темпоральний (сучасний) чи трансцедентальний підхід до пояснення явищ (фізичних і психічних), як також дії людини лягли в основу дуалізму поміж прагматизмом і ідеалізмом. Цей поріг в інтерпретації існує з меншими чи більшими змінами по сьогодні. На цьому місці хочу коротко розглянути вплив дуалізму поміж прагматизмом і ідеалізмом з історичної точки зору, як також розглянути найголовніші виховні теорії.

Чи не найбільшим філософом ідеалізму слід уважати Платона, який твердив, що ідеї є вічними і досконалими, а речі чи предмети тільки відбитки ідей і тому недосконалі, обмежені. Він твердив, що видимий фізичний світ людина пізнає чуттями, а ідеї можна пізнати чи зрозуміти тільки розумом. Для Платона ідеї — це дійсність, і тому його можна назвати абсолютистом чи об'єктивним ідеалістом.

Аристотель, який хоч признавав існування ідей, уважав, що поміж ідеями і дійсністю існує нерозривний зв'язок. Він уважав, що форма і матерія стоять у сталому взаємовідношенні, себто, коли є форма, то мусить бути і матерія, через яку та форма проявляється.

Ідеалізм у різних формах просякав виховну філософію протягом середньовіччя, і щойно починаючи від XIX століття бачимо сильні впливи матеріялізму головно у висліді творів Маркса і Дарвіна.

Під впливом матеріялістичної філософії у секулярному шкільництві запанували прагматизм і так званий прогресивний напрямок. Головним пропаґатором прагматизму у виховній філософії був Дюї, професор педагогіки Колумбійського університету.

Якби ми хотіли зробити коротке порівняння поміж прагматизмом і ідеалізмом, то можна сказати, що ідеалізм задивляється на дійсність, якою вона повинна бути у відношенні до ідеалів, а пояснює події і взаємовідношення поміж людьми на підставі суб'єктивно інтерпретованої дійсности. Для прагматистів ідеї не існують окремо від дійсности. Екстремізм у прагматизмі доводить до того, що заперечує не тільки ідеї, але також ідейні вартості та етично-моральні засади.

Крім крайніх ідеалістів і прагматистів були також намагання в минулому погодити ці два напрямки. Світової слави епістомолог Пяже у своїй книжці „Біологія і знання" зайняв компромісове становище, намагаючись погодити ідеалізм із прагматизмом. Він, цитуючи сучасні досліди в ділянках біології, неврології і психології, критично ставиться до матеріялізму XIX століття і називає його примітивним або „вульгарним".

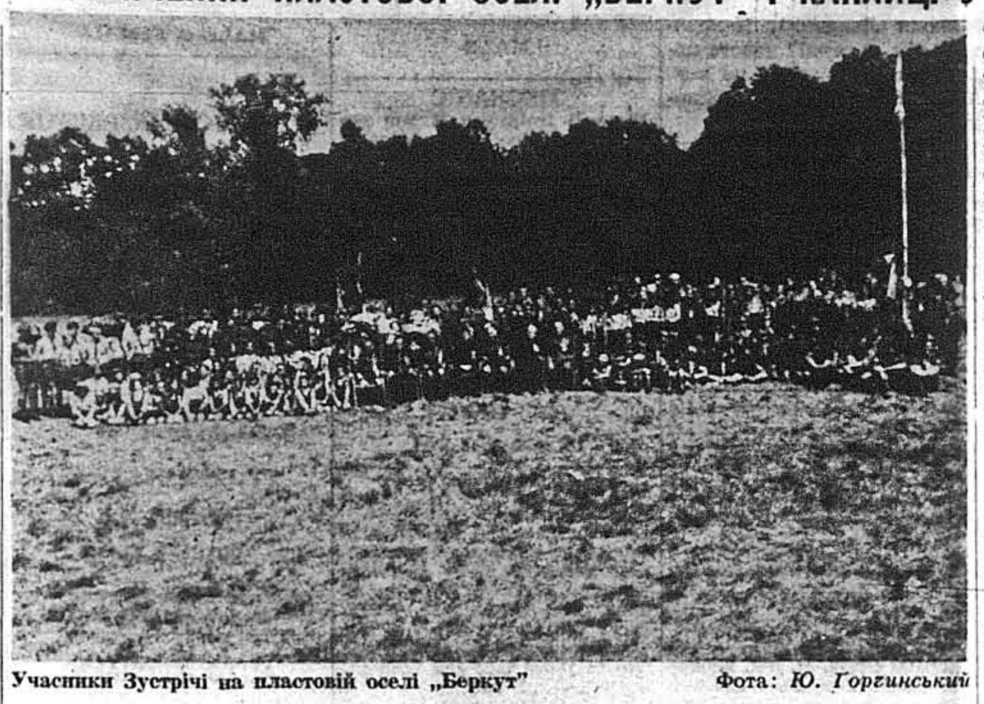
У висліді різнорідних філософічних інтерпретацій постали різні виховні ідеали. Під сучасну пору ті виховні ідеали можна поділити на три головні напрямки: а) християнський, спертий на релігійних основах, б) ліберально-прогресивний, спертий на дарвінізмі, прагматизмі та психоаналізі, і в) комуністично - тоталітарний, спертий на діялектичному матеріялізмі.

Християнський виховний ідеал в основному спирається на старовинній традиції дуалізму боротьби добра і зла, який сягає в часи асирійсько-вавилонської мітології. Наприклад, сонце — це добро, темрява — зло. Християнська традиція розрізняє два роди існування — духове і матеріяльне. Душа існує як окрема істота, хоч вона може проявлятися тільки через тіло (Аристотель). Інтелект і свобідна воля існують окремо від фізіологічних і чуттєвих аспектів тіла і над ними панують. У дусі такої інтерпретації ціллю виховання є сталити волю, характер і розвивати інтелект.

У християнській виховній філософії бачимо сильні впливи грецьких філософів, у першу чергу Платона і Аристотеля, як також Отців Церкви, в першу чергу св. Августина і св. Томи. Як відомо, християнська виховна філософія мала сильний вплив на початки освіти в Україні. Протягом нашої історії ті впливи були віддзеркалені у нашому письменстві, в „Поученні князя Мономаха дітям", у працях Могилянської Академії і у творах Григорія Сковороди.

(Далі буде)

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ „БЕРКУТ" І КАПЛИЦІ У ВЕСТФІЛД, ВІСК.

Учасники Зустрічі на пластовій оселі „Беркут" Фота: *Ю. Горчинський*

21 і 22-го липня ц. р. Пластова Станиця в Чикаґо переживала посвячення пластової Оселі „Беркут" та новозбудованої каплиці у Вестфілд, Віскансин та започаткування святкувань для відзначення 25-ліття існування Станиці в Чикаґо. — Свою Оселю, названу „Беркут", чикаґська Станиця набула ще кілька років тому у сусідньому стейті Віскансін. Це 128 акрів залісненої колишньої фарми, яка знаходиться біля містечка Вестфілд. Околиця — легко хвиляста, а поблизькі стейтові ліси надаються на пластиві прогулянки.

Вже в суботу зранку почали з'їзджатися гості не тільки з Чикаґо, але і з Мілвокі та Міннеаполісу. Юначки і новаки приїхали автобусами з Чикаґо. Вони почали свої табори на зміну юнакам і новачкам. Просторе подвір'я біля адміністраційних будинків швидко заповнилося і гомін голосів відбивався від стіни лісу, який, здається не бачив так багато людей у своєму сусідстві.

Перед 5-ою год. по полудні, привітальна група, на чолі зі станичним пл. сен. Іваном Лисейком, командантом свята пл. сен. Романом Свистуном, бунчужним пл. сен. Юрієм Кавкою та почесною сторожею з „Лісових Чортів", зустріла біля в'їздної брами Начального Пластуна пл. сен. д-ра Юрія Старосольського та голову К.П.С. пл. сен. Павла Дорожинського, який прибув зі своєю дружиною. Представники новацтва і юнацтва піднесли гостям хліб і сіль, за нашим старим українським звичаєм. Гості, подякувавши за честь, ввійшли на місце збірки біля маштів, де відбулося формальне відкриття свята. Під співи пластового гимну піднеслися на високі 4 машти гордо обидва національні прапори, а з ними теж прапор Начального Пластуна і знамена поодиноких куренів. До звіту стануло 192 пластунів і пластунок зі 6-ох підтаборів: 2 новацькі, 2 юнацькі та 2 старше пластунські. З молодечих організацій на наше свято прибули 2 юні гуртки СУМА під проводом голови Івана Павлика. Сусідню Станицю в Міннеаполіс заступав сам станичний пл. сен. С. Луців. Декілька письмових привітів теж вітали нашу Станицю в це небувале свято. Гостей, делеґатів з інших організацій та батьків з Пласт-Прияту було біля 350 осіб.

Після вечері до нас завітав Владика Кир Ярослав, якого теж команда свята та тіж самі представники новацтва і юнацтва привітали хлібом-сіллю. Владика прибув якраз на нашу традиційну пластову ватру, яка розпочалася в 8-ій вечора, а яку підготовив Курінь ст. пл-нок „Лісові Мавки". В поважній частині ватри, яку підготувала ст. пл. Ляся Дубі, найбільш зворушливим моментом було проголошування імен та прізвищ тих пластунів, які відійшли від нас на Вічну Ватру від початку існування нашої Станиці. З кожним прочитанням прізвищем запалювано смолоскипи, які були вкопані навколо ватри. За кілька хвилин — 14 смолоскипів горіли ясним полум'ям і пригадували тих, які протягом 25 років відійшли від нас, а тепер немов би духом своїм були між нами. — Станичний пл. сен, Іван Лисейко у своєму короткому слові, привітав Владику і духовенство, Начального Пластуна, голову КПС та його дружину, делеґатів та гостей і всіх приявних пластунок і пластунів. Він вказав на ріст нашої Станиці за 25 років, яка, не зважаючи на сумні, навіть трагічні моменти, зуміла зберегти своє обличчя і провадити далі нашу молодь пластовим шляхом. Сьогодні в нашій Станиці 425 членів, з чого 125 новацтва, яке є запорукою нашого існування. Немає Станиці в діяспорі, яка мала б такий доплив новацтва. Це радує всіх нас, бо новацтво це підвалини пластової Організації. Він звернув увагу і на той факт, що наша Станиця була одинокою, яка з нагоди 60-ліття Пласту влаштувала бенкет минулого року, в якому взяло участь біля 600 осіб, а це означає, що Пласт має признання і пошану в українській громаді. Другим таким доказом — це нинішнє свято, на якому бачимо таку велику кількість осіб, на чолі з нашими достойними гостями.

Веселою частиною ватри вміло проводила ст. пл. Христя Клюковська. При ватрі визначилися спеціяльно новачки своїми скечами та піснями, а теж юнаки, які в дуже вдалому скечі наслідували свою таборову булаву. Успіх цього скеча можна завдячувати командантові табору юнакові ст. пл. Олесеві Лабунці. Не зважаючи на легкий дощик, пластуни і всі гості приємно провели час до 11-ої ночі.

В неділю вранці, на великій площі біля маштів, відбулося посвячення нашої Оселі, що його довершив Владика Кир Ярослав, в асисті представника Владики Кир Константина о. протоієрея Євстахія Писаря, канцлера о. крилошанина Василя Білинського і пароха церкви свв. Володимира і Ольги о. Маріяна Бутринського. Опісля пластові частини і всі гості перейшли до новозбудованої каплиці, яку проєктував бувший пластун інж. О. Бараник. Каплиця, яка своєю формою дещо нагадує пластове шатро, складається з 3-ох частин, одна вище другої, а закінчена малою банею з хрестом. З пластової лілейки, яка видніє на другій частині каплички, розходилися жовта, червона, зелена і бронзова ленти, які репрезентували всі пластові улади та які були переплетені білою стяжкою з нагоди нинішнього посвячення-христин. Перед самим посвяченням станичний подякував Владиці Кир Ярославові за подарування для нашої каплиці ікони Пречистої Богородиці і парохові церкви свв. Володимира й Ольги о. М. Бутринському за Євангелію. Також п-ство Корноти, як хресний дар, подарували вишиваний обрус, за який їм станичний щиро подякував. Після акту посвячення каплиці Владика Кир Ярослав, в асисті канцлера о. крилошанина Василя Білинського і пароха о. Маріяна Бутринського, відправив св. Літургію, під час якої багато пластової молоді і гостей приступило до св. Причастя. У своєму слові після Служби Божої Владика зазначив, що ця торжественна св. Літургія була відправлена в намірені нашої молоді, батьків і пластових виховників. „Треба дякувати Господеві, що дозволив Вам тут, на вільній землі Вашингтона, продовжувати цю велику українську і Божу працю над нашою молоддю, яку 60 років тому започаткували Ваші основники в Україні" — сказав Владика Ярослав.

Після того, на площі біля адміністраційних будинків, табір юнаків, під проводом бунчужного пл. розв. Юрія Горчинського перевели вправу з пластовими палицями, за що одержали заслужені оплески від глядачів. Після нихописувалися своїм співом та вмілим виведенням теж новачки. Це передовсім заслуга дуже доброї цьогорічної команди табору, яку очолила ст. пл. Оля Куривчак, як командантка, і ст. пл. Рута Панчук, як бунчужна.

По обіді пластові частини знову зібралися на головній площі біля маштів. По звітуванні відзначено деяких заслужених пластунок і пластунів. Кошова ст. пл. Оксана Касіян вручила 3-є пластове відзначення ст. пл. Дарії Кульчицькій і ст. пл. Марті Залуцькій. Друг станичний надав третє пластове відзначення пл. розв. Юрієві Горчинському, пл. розв. Іванові Чичулі, ст. пл. Іванові Городиському і ст. пл. Павлові Дурбакові. Після того до слова запрошено голову КПС пл. сен. П. Дорожинського, який підкреслив великий вклад Пластової Станиці Чикаґо в розвиток нашого Пласту. Він згадав, що наша Станиця є одною з кращих в краю і за це дякує теперішньому станичному і його проводові. В закінченні він вручив третє сеніорське відзначення станичному пл. сен. Іванові Лисейкові та таборовому референтові пл. сен. Романові Свистунові. Грамоту заслуги одержала пл. сен. Стефанія Кочій, яка вже понад 20 років безкорисно працює в пластовому відділі УНСоюзу. Наділено теж грамотою заслуги і членів Пласт-Приюту, які віддано і жертвенно працюють вже довший час. Цю грамоту одержали: Марія Гірняк, Тетяна Рейнарович, Володимир Воловчук і Юрій Пеняк.

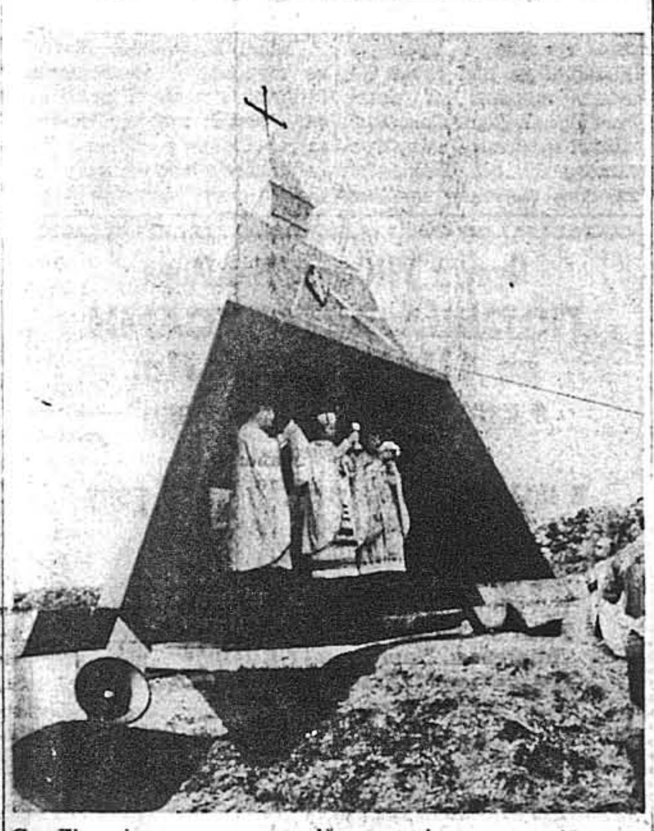
До кінцевого слова запрошено Начального Пластуна. За два короткі дні перебування серед нашої молоді, Начальний Пластун зовсім підбив собі всі серця наших пластунок і пластунів, від найстарших до найменших. Його усміхнена постать, його приязні і ласкаві слова до кожного, його дружнє ставлення до всіх присднали йому нашу пошану і відданість. Не диво отже, що тепер очі всіх, звернені були на нього, на того, хто носить найвищі пластові відзнаки, хто репрезентує нас перед усім світом, а при цім — він такий близький і рідний нам. Начальний Пластун у своєму слові звернувся знову до молоді, закликаючи її далі з охотою працювати в рядах Пласту з вірою в успіх і перемогу всіх перешкод. „Ви пластуни, не є окремою одиницею, ви є великою пластовою громадою, тепер пластовою, завтра українською громадою. Ми даємо вам нагоду бути щасливими і корисними тепер, щоб ви могли бути щасливими і корисними і добрими громадянами для майбутньої української держави, або громадянами, які працюватимуть для добра нашого народу і держави. Тут на пластовому таборі, від ранішнього вставання до вечірньої молитви, ви виховуєтеся на чесній грі, на громадській дисципліні, тут ви проводите те все, що ми хотіли б бачити у нашому громадському житті та в усьому світі. Ваша охота до праці і завзяття сповняють нас вірою у нашу майбутність. Будьте щасливі у пластуванні тут, будьте щасливі у вашому майбутньому громадському житті" — закінчив своє слово Начальний Пластун.

Під звуки „Гей пластуни, гей, юнаки" опущено національні і пластові прапори. За хвилину пластові частини відійшли до своїх таборів, інші до автобусів, щоб від'їхати домів. Батьки і гості залишилися ще деякий час, немов би жалкували за тими хвилинами, що так швидко промайнули. Ці святкування, зі своїми не раз дуже зворушливими моментами, напевно залишаться в пам'яті всіх приявних милою згадкою на довгі роки. Це було дійсно одне з найбільш урочистих свят нашої чикаґської Станиці.

Галя Заяць

Загальний вид на пластову оселю „Беркут"

Св. Літургія в новопосвяченій каплиці на пластовій оселі „Беркут".

Міжконтинентальне пластове весілля в Австралії

Мельбурн, Австралія. — Місцевий тижневик „Церква і життя" в повідомленні П. Цюрака інформує, що 23-го червня ц.р. відбулося тут справжнє міжконтинентальне пластове весілля, як Владика Іван Прашко повінчав у місцевій українській католицькій катедрі Віру Марію Струк з Мельборну із Павлом Богданом Дорожинським з Ню Йорку, відомих пластових діячів. На весільному прийняттю було майже виключно пластове товариство, переважно „Відьми" і „Лісові чорти". Старостою був інж. Ю. Семків, дружбою Ю. Суховерський із Сиднею, дружкою Л. Роман. Під час гостини відчитано багато привітань і побажань, в цьому від Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа, Митрополита Мстислава, Владики Шмондюка, від Начального Пластуна д-ра Юрія Старосольського та багатьох інших. „Відьми" вручили молодому „грамоту і зобов'язання" беззастережного послуху своїй дружині, а „Лісові чорти" передали подібне зобов'язання молодій. В повідомленні згадується, що це вже сьоме пластове весілля між „Відьмами" і „Лісовими чортами" в Мельбурні за останніх два роки, але перше міжконтинентальне.

Тенісові змагання на Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

дан Стопницький вислідом 6:4, 1:6, 7:6, дослівно одною точкою в 9-пунктовому „тайбрейкері".

В мішаній грі три зголошені пари змагалися кожна з кожною. Друге місце здобула пара Юрій Петрикевич-Христина Карпевич перед парою минулорічних переможців — Юрієм Савчаком-Дзвінкою Ленець.

Після закінчення турніру нагороди Союзівки вручили фіналістам: гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, який рівнож брав участь в турнірі, управитель Союзівки Володимир Квас та провідник змагань Ярослав Рубель, який в короткому слові до змагунів відмітив, що ці змагання присвячені 20-літтю Союзівки і 50-літтю КЛК — дати, які й відповідно зазначені на нагородах.

Чергові тенісові змагання на Союзівці — це великий турнір за першості УСЦАК, що його теж улаштовуватиме КЛК під час довгого вікенду Дня Праці, 31-го серпня до 3-го вересня. Разом з цим турніром на Союзівці відбуватимуться також плавацькі змагання за першості УСЦАК.

ЗА ДАНИМИ ТАСС ОКРЕМІ СОВЄТСЬКІ РЕСПУБЛІКИ ПЕРЕВИКОНАЛИ ГОСПОДАРСЬКІ ПЛЯНИ. Грузинська ССР за перше півріччя 1973 року реалізувала продукції на 86,4 млн рублів понад плян. Порівняно з минулим роком в Грузії засіяно на 3,6 тисяч гектарів посівної площі більше. В Молдавській ССР збільшено виноградники і сади на понад 30 тисяч гектарів, а капітальне будівництво зросло на 26% порівняно з минулим роком. В Таджикській ССР ріст промислового виробництва досягнув 3,4% порівняно з минулим роком, а посівна площа збільшилася на 16 тисяч гектарів. У Вірменській ССР плян промислової продукції виконано на 102,1 процентів, а об'єм промислового виробництва зріс порівняно з минулим роком на 3,3 проценти.

КРЕМЛІВСЬКИЙ ВЕЛЬМОЖА І ЖЕБРАК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

якийсь пакунок, то від того нікому в Україні не було б ні кривди, ні образи. Він бо є не „іноземцем", а українцем, що випадково живе в західньонімецькому місті. Такий пакунок він купив би і за нього оплатив би драконівське совєтське мито своїми грішми, які чесно заробив лекціями в Гайдельберському університеті, а не здертими з колгоспників і робітників рублями.

А втім, нікому не було б ніякої ганьби навіть якби Б. Антоненко - Давидович просив проф. Горбача чи іншого закордонного українця прислати йому п а к унок. В потребі українець повинен допомогти українцеві, і в потребі українець може звернутися за підтримкою до єдинокровного брата.

Сказано, Б. Антоненко-Давидович не просив такої допомоги. Але, як пенсіонер і мешканець „країни перемігшого соціялізму", він напевно відчуває нестачу різних товарів широкого вжитку. Адже пенсіонери навіть таких заможних країн, як Канада, Америка, Великобританія, болюче відчувають наслідки інфляції, а вони мають краще забезпечення, ніж мешканці України.

Незалежно від того всього доводиться сказати: якщо вільно генеральному секретареві компартії СССР Л. Брежнєву приймати подарунки від „іноземців", то чому не вільно робити цього пересічному громадянинові СССР?

Із-за кордону Брежнєв повернувся аж із чотирма люксусовими автомашинами „Мерцедес 450" подарував йому ідеологічний суперник — канцлер „реваншистської" Західньої Німеччини В. Брандт. Спортову машину „Сітроен- Месераті" дав йому французький банкір — президент Помпіду. Автомашину „Кеділак - Елдорадо" подарував Брежнєву „речник американського капіталу" през. Ніксон. Якщо застосувати слова київських митників, то четверту автомашину („Лінколн - контінентал") Л. Брежнєв „виканючив у іноземців".

Про цей випадок, не без кривої усмішки, писала преса Заходу.

З декілька тижнів перед приїздом Брежнєва у Вашингтон американські дипломати делікатно розпитували у Кремлі, який дарунок годився б ген. секретареві компартії СССР з нагоди його зустрічі з през. Ніксоном. Дізнавшись про це, Брежнєв сказав: — Автомашину „Лінколн - Контінентал" хочу!...

От американці й подарували йому цю автомашину, а він її негайно випробував на американській капіталістичній автостраді.

Чому ж тоді совєтський пропаґандист лає українського письменника - пенсіонера за „пакунки від іноземців", що їх він не отримав. „В Антоненка-Давидовича є за що їх купити. Він забезпечений пенсією, не раз видавав свої книжки, переклади творів інших авторів..." — пише М. Подолян.

Тим часом правильніше було б висунути питання:

Невже Л. Брежнєв не міг задовольнитися скромнішим дарунком, як, наприклад, автоматичною ручкою, якою він підписав договір з капіталістами?...

Куди там! Леонід Брежнєв — вельможа на всю губу! В нього ще й п'ята люксусова автомашина, „Ролс - Ройс Сілвер Клавд", куплена за гроші держави пролетарів, які самі неспроможні купити собі навіть мотоцикла.

Крім розкішного помешкання, Брежнєв має царську „дачу" в Завідові коло Москви, модерний купальний басейн, фінську лазню, озеро з дикими качками і заповідник з ведмедями для полювання.

І М. Подолян, і редактори київського часопису „Літературна Україна" знають усе це прекрасно. Однак, вони воліють здобувати свої премії цькуванням безборонного громадянина, що, порівняно з кремлівським вельможею, справді опинився „в ролі жебрака", хоча живе в імперії „перемігшого соціялізму".

Вступайте в члени УНСоюзу!

Посвячення пластового дому в Детройті

3-го червня 1973 р. відбулося у Воррен біля Детройту, при вул. 3440 Чикаго Ровд посвячення нового пластового дому.

Акту посвячення доконав пластовий капелян о. монсіньйор Іван Прокопович та місцевий парох о. Нестор Феціца в асисті священиків усіх католицьких і православних парафій Детройту. Приявними були на посвяченні численні ряди пластової молоді під проводом Станичної Старшини, представники громадських організацій, батьки пластунів та громадянство великого Детройту, яке своєю замітною участю засвідчило моральну і матеріяльну підтримку цій найстаршій організації молоді — Пластові.

Програма свята проходила під гаслом: „Ви не самі — нескорені борці за волю України — ми духом з Вами!

Програму започаткувала дефіляда пл. молоді перед Станичною Старшиною і громадянством, у якій провідники юнацьких гуртків і новацьких роїв несли великі картонові таблиці з іменами наших засуджених патріотів в Україні та завішували їх на наперед приготованій рамі, де вже видніли виписані золоті думки із їхніх творів. Дефіляда закінчилася монтажем тризуба і прапорів. Відповідні до цієї точки пояснення подавав пл. розвідувач Роман Величковський.

Після молитви і звіту бунчужного пл. сен. Всеволода Гнатчука святочну промову виголосив голова святкового Комітету пл. сен. Степан Феденко.

Потім юначки 10 Куреня ім. Ольги Кобилянської вивели гагілки, які підготовила з ними пл. сен. Люба Маринюк.

У заключному слові станичний пл. сен. Євген Михалович подякував громадянству за підтримку у набутті цього об'єкту та висловив надію на дальшу співпрацю.

Пластовим гимном закінчено програму, а Пластприят зі сходу міста під головуванням п-і Євгенії Барнич і з заходу міста під головуванням Олександра Дякова гостили приявних скромною перекускою.

З нагоди посвячення видано одноднівку (14 стор.).

Улаштовано також пластову виставку, яка була дуже дбайливо підготована при співучасті кошових, гніздових та пл. виховників. Увагу звертала станична бібліотека, виставлена у головній кімнаті з гарно оправленими річниками „Готуйсь", „Юнака", всіма пл. посібниками, численна кераміка і вишивки — діло пластунок, трофеї спортових осягів юнаків, вироби новацтва з пластеліни. Пояснення давала п. сен. Мирося Михалович.

Новий Пластовий Дім — це мурований мешкальний будинок з площею два і пів акра землі, що дає можливість дальшої розбудови (покищо викінчено площу до паркування заходом інж. Миколи Лаврина). Находиться він „в серці" нового поселення українців і це розв'язує багато організаційно-виховних проблем.

Під вечір приявні розходились з думкою про відважний, але добре обдуманий почин середньої пластової генерації напередодні другого 25-ліття існування Пластової Станиці в Детройті.

Ф. Любинецька

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 17-го СЕРПНЯ 1973 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. На будуче, збори будуть відбуватися як і раніше, кожної третьої п'ятниці в місяці. — Й. Зубрицький, предс., С. Микитюк, кас., Галина Гаврилюк, секр.

СУБОТА, 18-го СЕРПНЯ 1973 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ 14 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чор. Січі, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., М. Й. Отрок, секр.

ГАРТФОРД, Конн. — Загальні Збори 277-го Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 961 Ветерсфілд Евню. Все членство зобов'язане взяти участь. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го СЕРПНЯ 1973 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського, 482 Мейн вул. Проситься чл. прибути і вибрати дивідендові чеки. — Ів. Вурний, секретар.

КЛИФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. від год. 11-1 по пол. в залі УПЦеркви при 635 Broad St. Проситься членство прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Под. Січ 8 Відд. о год. 1-ій по пол. в Дрейпер Парку в Гейстінгс он Гадсон. У випадку дощу, ці збори відбудуться в тому самому часі в Домі СУМА в Йонкерсі, Н. Й. — В. Мандзій, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр.-Амер. Клюбу, 292 Гадсон Аве. На порядку: звіти фін. секр. і Контр. Комісії та 65-ліття Братства, яке має відбутися 11 листопада ц. р. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки та відібрати дивідендові чеки. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., Ст. Мартинюк, кас., В. Яремчук, рек. секр.

ЗМІНА АДРЕСИ
ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303
ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — прошу змінити мою адресу:
Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
.... Zip Code ......

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) — $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) — $3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по — $3.00
за інч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту — $4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти — $6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

6977. ТУБІЛЕЦЬ ЗНАЙШОВ ТАРЗАНА.

Витягаючи закривавлений ніж із своєї жертви, Тарзан збуджений радістю перемоги...

Тарзан! Ти є Тарзан — мавпо - чоловік? Ти, якого я пошукував, врятував моє життя!

Чого ти хотів від мене?

Мене вигнав на дерево той розлючений буйвіл, коли я подорожував до твого „лікувальнього села"!